

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U101203

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-04-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Борисенко Оксана Анатоліївна

2. Borysenko Oksana Anatoliivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: ні

Шифр наукової спеціальності: 14.01.15

Назва наукової спеціальності: Нервові хвороби

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 20-04-2021

Спеціальність за освітою: Педіатрія

Місце роботи здобувача: КОМУНАЛЬНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ПІДПРИЄМСТВО МИКОЛАЇВСЬКА ОБЛАСНА КЛІНІЧНА ЛІКАРНЯ МИКОЛАЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ

Код за ЄДРПОУ: 01998383

Місцезнаходження: вул. Київська, 1, м. Миколаїв, Миколаївський р-н., Миколаївська обл., 54058, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 61.051.09

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, м. Ужгород, Ужгородський р-н., Закарпатська обл., 88000, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державне підприємство "Український науково-дослідний інститут медицини транспорту"

Код за ЄДРПОУ: 01898233

Місцезнаходження: вул. Канатна, 92, м. Одеса, Одеська обл., 65039, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство охорони здоров'я України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 76.29.51

Тема дисертації:

1. Клініко-патогенетичні особливості вегетативних розладів та їх корекція в учасників АТО у віддаленому періоді черепно-мозкової травми
2. Clinical pathological features of autonomic disorders and their correction in ATO participants in remote period of traumatic brain injury

Реферат:

1. Дисертація присвячена науковому вирішенню актуального наукового завдання: клініко-патогенетично обґрунтувати і оптимізувати критерії діагностики та лікування наслідків ЧМТ в учасників антитерористичної операції (АТО) на підставі вивчення стану вегетативної системи та синдромокомплексів у різні періоди ТПМ. Вивчена структура і клінічна динаміка наслідків сучасної бойової ЧМТ серед учасників АТО, особливості вегетативного портрету хворих після перенесеної ЧМТ у військовому конфлікті на тлі конституційних особливостей особистості, клінічного перебігу, динаміки та поліморфізму наступних вегетативних змін у віддаленому посттравматичному періоді та періоді залишкових явищ. Доведено, що в клінічних проявах ТПМ

в учасників АТО, які постраждали від сучасної бойової МВТ, незалежно від періоду, превалювали цефалгічний синдром та ВД з перманентними порушеннями, переважали розлади ВНС з превалюванням патологічних типів ВТ з наростанням парасимпатикотонії, патологічної ВР з її підвищенням за парасимпатикотонічним типом. Виокремлені особливості посттравматичного головного болю у віддаленому періоді з переважанням хронічного головного болю напруги після легкої ЧМТ. Досліджено частоту виникнення ПТЕ залежно від тяжкості перебігу перенесеної травми, вегетативного реагування, віку, преморбідних і психологічних особливостей особистості. Нейрофізіологічні відмінності симптоматичної ПТЕ та пароксизмальних вегетативних станів: у більшості обстежуваних з симптоматичною ПТЕ переважав гіперсинхронний вигляд електроенцефалограми (ЕЕГ)(II тип за О.О.Жирмунською), а при пароксизмальних вегетативних проявах - ЕЕГ крива II (гіперсинхронного типу) та IV (пароксизмального типу) за О.О. Жирмунською. Доповнено новими даними стан психоемоційної сфери, окремих психічних функцій пацієнтів, які перенесли бойову травму в різні періоди ТПМ, показано провідну роль тривожно-депресивного синдрому. У більшості ветеранів було діагностовано ПТСР, за Міссісіпською шкалою ці показники знаходилися у високому кореляційному діапазоні, при цьому тривалість перебування в АТО не впливала на його розвиток. В результаті проведених досліджень оптимізована діагностика вегетативних і психоемоційних змін та інших розладів у віддаленому періоді ЧМТ у хворих із ТПМ для проведення диференційної діагностики, а також з метою зменшення інвалідизації і поліпшення якості життя пацієнтів У дисертації патогенетично обґрунтовано диференційовану терапію вегетативної дисфункцій, ПТЕ, психовегетативного синдрому, тремтливого функціонального гіперкінезу. Запропоновано і доведено ефективність нового алгоритму корекції епілептичних нападів з урахуванням вегетативного профілю, що знизило кількість епілептичних нападів до поодиноких, поліпшило біоелектрогенез мозку, стан ВНС за рахунок нормалізації ВТ, а також купірувало вегетативні кризові стани у більшості випадків.

2. The dissertation is devoted to the scientific solution of the actual scientific problem: to substantiate clinically pathologically and to optimize diagnostic and therapy criteria of traumatic brain injury (TBI) effects in Anti-Terrorist Operation(ATO) participants on the basis of autonomic system state study and syndrome complex study in different TBI periods. The structure and clinical dynamics of the modern combat TBI effects in ATO participants, as well as features of patients' autonomic portrait after TBI in military conflict on the background of constitutional personality traits, clinical course, dynamics and polymorphism of subsequent autonomic changes in the remote posttraumatic period and period of residual phenomena were studied. It was proved, that in the clinical manifestations of traumatic brain damage (TBD) in ATO participants affected by modern combat mine-explosive injury, regardless of the period, prevailed cephalic syndrome and autonomic distonia with permanent disorders, as well as disorders of the ANS with a predominance of pathological types of vegetative tonus with increasing parasympathicotonia, pathological vegetative reactivity with her increasing by parasympathicotonic type. Features of post-traumatic headache in the remote period with the predominance of chronic tension headache after mild trauma have been identified. The frequency of post-traumatic epilepsy(PTE) depending on the severity of the trauma, autonomic response, age, premorbid and psychological personality traits were studied. Neurophysiological differences between symptomatic PTE and paroxysmal vegetative states: in most patients with symptomatic PTE the hypersynchronous type of electroencephalogram (EEG) prevailed (type II according to O.O. Zhirmunskaya), and in paroxysmal vegetative manifestations - EEG type II (hypersynchronous type) and IV (paroxysmal type) according to O.O. Zhirmunskaya. The state of psycho-emotional sphere, separate mental functions of patients who have endured a combat trauma in different periods of TBD are supplemented with new data, the leading role of anxiety-depressive syndrome was shown. Most veterans were diagnosed with post-traumatic stress disorder (PTSD), according to the Mississippi scale, these indicators were in a high correlation range, and the length of participation in ATO did not affect its development. As a result of the conducted researches the diagnostics of vegetative and psycho-emotional changes and other disorders in the remote period of TBI in patients with TBD for carrying out differential diagnostics, and also for the purpose of reduction of disability and improvement of quality of life of patients was optimized. The dissertation pathogenetically substantiates differentiated therapy of autonomic dysfunctions, PTE, psychovegetative syndrome, trembling functional hyperkinesia. The efficiency of a

new algorithm for correction of epileptic seizures according to the vegetative profile is proposed and proved, what reduced the number of epileptic seizures to single ones, improved brain bioelectrogenesis, ANS condition due to vegetative tonus normalization, and relieved vegetative crisis states in most cases.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Стоянов Олександр Миколайович
2. Stoyanov Oleksandr Mikolaiovych

Кваліфікація: д. мед. н., 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Літовченко Тетяна Анатоліївна
2. Litovchenko Tetyana Anatoliivna

Кваліфікація: д.мед.н., 14.01.15

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Смоланка Андрій Володимирович

2. Smolanka Andrij Volodymyrovych

Кваліфікація: к. мед. н., 14.01.05

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Орос Михайло Михайлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Орос Михайло Михайлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Т.А.